

Europa på väg

Europeiska unionens historia

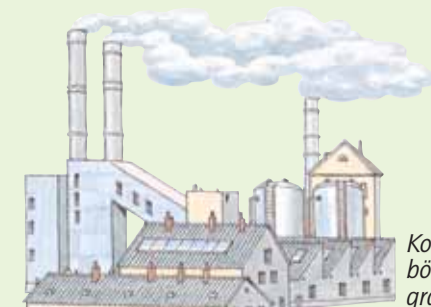

På EU:s webbplats Europa finns massor med information – gå in på europa.eu.int. Du kan också få information om EU genom att vända dig till telefonupplysningen EUROPE DIRECT – så 00 800 6 7 8 9 10 11 eller skicka e-post via europa.eu.int/eurodirect.

Europeiska unionen skapades som en direkt följd av andra världskriget. Människorna i Europa ville se till att det aldrig någonsin skulle kunna ske något så ohägligt igen, med så många döda och sådan förodelse. Efter kriget delades Europa upp i öst och väst när det kalla kriget, som skulle komma att pågå i 40 år, inleds. I väst skapar länderna gemensamt Europarådet 1949. Det är ett första steg mot samarbete och sex av länderna vill fördjupa samarbetet.

18 april 1951
Utifrån Robert Schumans förslag utarbetas ett fördrag som undertecknas av sex länder. Fördraget innebär att ländernas tunga industrier, dvs. kol- och stålindustrierna, förvaltas gemensamt. Tanken var att man på detta sätt skulle göra det omöjligt för ett enskilt land att producera vapen för att starta ett krig mot de andra länderna. De ursprungliga länderna var Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland.

Följ tidslinjen – den börjar löpa i det övre vänstra hörnet och fortsätter ner till det nedre högra hörnet.
Gula fält berättar om specifika händelser och företeelser som rör EU.
Blå fält berättar om mer allmänna händelser och företeelser som rör hela Europa.

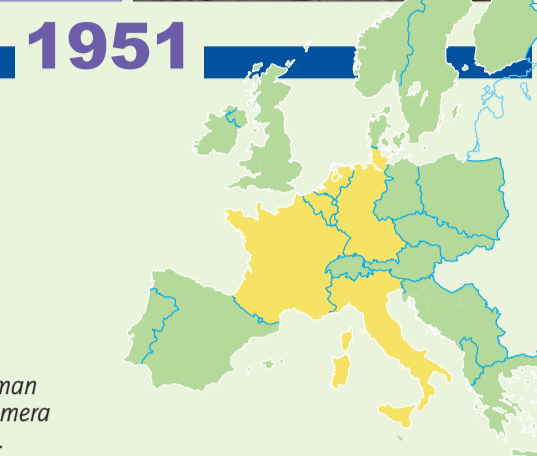
25 mars 1957
Fördraget om Europeiska kol- och stål gemenskapen blev en framgång och 1957 beslutar de sex länderna att utöka samarbetet till andra ekonomiska sektorer. Länderna undertecknar Romfördraget och skapar därigenom Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG), som även kallas den gemensamma marknaden. Tanken är att skapa fri rörlighet över gränserna för människor, varor och tjänster.

1959
På 1950-talet fick barn och ungdomar oftast inte så mycket fickpengar. De hade inte särskilda barn- och ungdomskläder, utan hade samma typ av kläder som de vuxna. När rockmusiken slog igenom fick de en egen musikstil.

Sen kom jeansmodet, som först var mest för pojkar. Flickorna hade fortfarande långa kjolar och till kjolarna hade de ankelsockor. Rockningen var otroligt populär under 1950-talet.

Den schweiziske arkitekten Le Corbusier skapar en ny trend 1952 med sitt nyskapande byggnadskomplex "Unité d'habitation" i Marseille i Frankrike. Byggnaden är tänkt att i sig själv innesluta en hel stad. Byggnaderna konstrueras i råbetong och stilen ges öknamnet "nybrutalismen".

I Ungern gör folket revolt mot sovjetregimen 1956. Revolten slås ned i november samma år, när sovjetiska stridsvagnar kör in på gatorna i Budapest.

Sovjetunionen går om USA i kapplöpningen mot rymden när man 1957 skjutet upp den första satelliten, Sputnik 1. Sputnik 1 går i en bana runt jorden på 800 kilometers höjd. 1961 går Sovjetunionen återigen om USA och skickar ut den första kosmonauten, Jurij Gagarin, i rymden. Rymdskeppet är bara 2,6 m i diameter.

1961
I augusti 1961 låter den kommunistiska ledningen i Östtyskland bygga en mur genom hela Berlin för att hindra människor från att fly till ett friare liv i väst. Några lyckas ändå fly, medan andra blir skjutna när de försöker ta sig över till andra sidan.

1961
I augusti 1961 låter den kommunistiska ledningen i Östtyskland bygga en mur genom hela Berlin för att hindra människor från att fly till ett friare liv i väst. Några lyckas ändå fly, medan andra blir skjutna när de försöker ta sig över till andra sidan.

24 april 1972
De första planerna på att skapa en gemensam valuta utarbetas på 1970-talet. För att skapa monetär stabilitet beslutar medlemsstaterna att man endast ska tillåta begränsade fluktuationer mellan medlemsstaternas valutor. Den gemensamma växelkursmekanismen (ERM) infördes 1972 och innebär ett första steg på vägen mot euron, som skulle komma att införas 30 år senare.

I augusti 1968 dundrar sovjetiska stridsvagnar in i Prag för att krossa Pragvårens förhoppningar om demokratiskt styre i Tjeckoslovakien. Tjecker och slovakier står maktlösa mot de 600 000 soldater som ockuperar landet. En student, Jan Palach, brände sig själv till döds i protest.

På 1960-talet uppstår ungdomskulturen. Unga människor vill synas och visa att de inte tillhör vuxen världen och inte delar dess åsikter. Popindustrin exploaterar tack vare nya fenomen som TV, transistorradio och LP-skivan. Tonåringarna har nu ett eget mode med kortkorta kjolar och högskafade stövlar för flickor och långt hår och spetsiga skor för pojkar. 1960-talet är en tid av tillväxt och ökat välbärande för EU-länderna.

Beatlesfebern drabbar världen 1963. The Beatles var den första riktigt stora popgruppen och var de än visade sig flockade sig tonåringarna. Det blev en kulturell revolution och skillnaderna mellan generationerna, mellan unga och gamla, blev mycket tydligare än vad de varit tidigare.

1962
EU undertecknar det första stora internationella avtalet. Det handlade om att hjälpa 18 f.d. kolonier i Afrika. År 2005 har EU särskilda partnerskapsavtal med 78 länder i Afrika, Västindien och Stilla havet. EU är världens största biståndsgivare, men bistånd ges bara på villkor att de fattiga länder som är mottagare av stödet respekterar de mänskliga rättigheterna.

30 juli 1962
EU lanserar den gemensamma jordbrukspolitik som ger medlemsstaterna gemensam kontroll över livsmedelsproduktionen. Lantbrukarna garanteras samma pris för samma produkt. EU producerar nu tillräckligt med och oberoende fackföreningen Solidaritet bildas. Regeringen tar emellertid gradvis tillbaka sitt inflytande och i december 1981 införs undantags-tillstånd. Det var slutet på en kort period av folkligt styre i Polen, men ett frö hade satts inför framtiden.

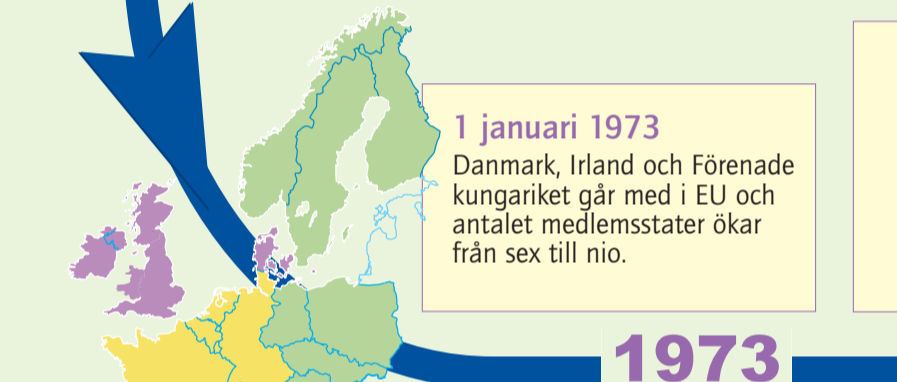

1 juli 1968
EU:s sex första medlemsstater tar bort tullarna på varor som cirkulerar mellan länderna. Det är första gången som man tillåter tullfri gränsöverskridande handel. De enas också om att ta ut identiska importtullar på varor som importeras från länder som inte är medlemmar. På så vis föds världens största handelsavslutning. Handelen mellan medlemsstaterna ökar snabbt och så även handeln mellan EU och andra länder.

Frankrike skakas i grunden när studenter och arbetare gör uppror i maj 1968. Även i andra EU-länder protesterar studenter, men inte i samma omfattning som i Frankrike. Protesterna är ett uttryck för frustration inför de oförstående regeringarna och även inför Vietnamkriget och kappsträngningen med kärnvapen.

1966
Kläder och accessoarer från 1960-talet.

10 december 1974
EU:s ledare skapar Europeiska regionala utvecklingsfonden som ett medel för att uttrycka solidaritet. Fondens uppdrag är att se till att medel från rika regioner kommer till fattiga regioner till, det förbättra vägnätet och kommunikationerna, att stimulera till investeringar och att skapa arbetstillfällen. Med tiden kommer den här typen av verksamhet att stå för en tredjedel av EU:s utgifter.

På 1970-talet intensifieras kampen mot miljöförstöring. EU antar lagar om miljöskydd och begreppet "förearen betalar" föds. Påtryckningsgrupper som Greenpeace grundas.

7-10 juni 1979
För första gången väljer EU-medborgarna sina ledamöter till Europaparlamentet i ett direktval. Innan dess var det de nationella parlamenten som utsåg ledamöterna. Ledamöterna är inte inbördes efter nation utan efter politisk gruppstillhörighet (socialister, konservativa, liberaler, de gröna osv.). Parlamentets inflytande över EU:s verksamhet ökar för närvarande ständigt.

Under sommaren 1980 går varvsarbetarna i den polska staden Gdansk, under ledning av Lech Walesa, ut i strejk för bättre villkor. Därefter följer strejker i hela landet. I augusti kapitulerar regeringen och den oberoende fackföreningen Solidaritet bildas. Regeringen tar emellertid gradvis tillbaka sitt inflytande och i december 1981 införs undantags-tillstånd. Det var slutet på en kort period av folkligt styre i Polen, men ett frö hade satts inför framtiden.

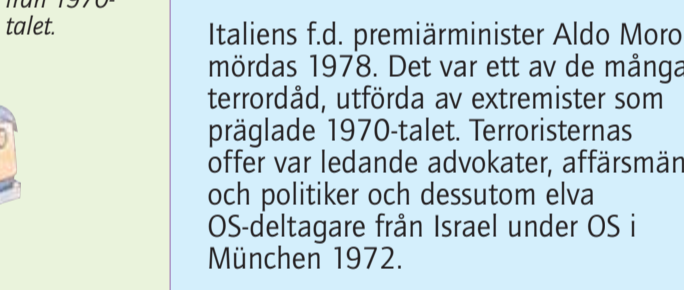
1981
Rubik skapar den berämda kuben.

1 januari 1973
Danmark, Irland och Förenade kungariket går med i EU och antalet medlemsstater ökar från sex till nio.

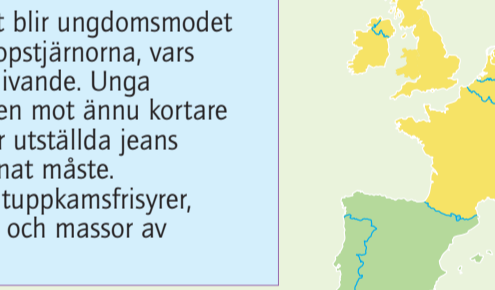

10 december 1974
EU:s ledare skapar Europeiska regionala utvecklingsfonden som ett medel för att uttrycka solidaritet. Fondens uppdrag är att se till att medel från rika regioner kommer till fattiga regioner till, det förbättra vägnätet och kommunikationerna, att stimulera till investeringar och att skapa arbetstillfällen. Med tiden kommer den här typen av verksamhet att stå för en tredjedel av EU:s utgifter.

På 1970-talet intensifieras kampen mot miljöförstöring. EU antar lagar om miljöskydd och begreppet "förearen betalar" föds. Påtryckningsgrupper som Greenpeace grundas.

Under de första åren av 1970-talet blir ungdomsmode mer och mer extremt, och det är popstjärnorna, vars fans nu blir allt yngre, som är tongivande. Unga kvinnor byter ut den kortkorta kjolen mot ännu kortare hotpants. Ett annat modeplagg var utställda jeans med vida ben. Plåtåsar var ett annat måste. Extremt var punkarna som hade tuppkamsfrisyrer, färgat hår i alla regnbågens färger och massor av piercinger.

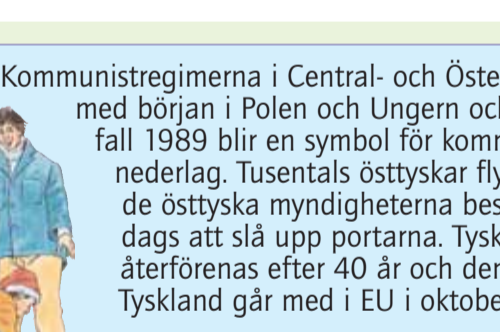
1981
Grekland går med i EU, som nu har tio medlemsstater. Landet kan gå med sedan militärregimen störtats och demokratiskt styre återinförts 1974.

1 januari 1993
Nu skapas den inre marknaden och de fyra friheterna, dvs. fri rörlighet för varor, tjänster, människor och kapital, blir verklighet. Sedan 1986 har det antagits fler än 200 lagar om skatteregler, regler för affärsverksamhet och yrkeskvalifikationer och andra hinder för den fria rörligheten. Utvecklingen av den fria rörligheten för tjänster är något försenad.

7 februari 1992
Fördraget om Europeiska unionen undertecknas i Maastricht. Fördraget är en viktig milstolpe i EU:s historia för i det fastställda regler för den framtida gemensamma valutan, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och ett närmare samarbete i rättsliga och inrikes frågor. Det är nu som Europeiska gemenskapen officiellt byter namn till Europeiska unionen.

Kommunistregimerna i Central- och Östeuropa störtas med början i Polen och Ungern och Berlinmurens fall 1989 blir en symbol för kommunismens nederlag. Tusentals östtyskar flyr till väst och de östtyska myndigheterna beslutar att det är dags att slä upp portarna. Tyskland kan återförenas efter 40 år och den östra delen av Tyskland går med i EU i oktober 1990.

På 1980-talet rullar den unga generationen fram på rullskridskor. Man lyssnar på musik i sin freestyle eller på sin cd-spelare, ser såpopoper på TV och äter asiatiskt mat. Man organiserar stora fester och kallar dem för ravepartyn.

Bungyjump är det senaste – ett nöje som går ut på att man kastar sig ut från hög höjd med ett starkt gummiband fäst vid fötterna, så att man studsar upp alldeles innan man når marken.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

1 januari 1995
Finland, Sverige och Österrike går med i EU. Med sina femton medlemsstater omfattar EU nu nästan hela Västeuropa.

26 mars 1995
Schengenavtalet träder i kraft i sju länder – Belgien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien och Tyskland. Nu kan resenärer från alla länder resa fritt utan pass mellan dessa sju länder. Andra länder har gått med i Schengenområdet sedan 1995.

13 december 1997
EU:s ledare enas om att inleda förhandlingar om medborgarskap för tio länder i Central- och Östeuropa – Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern. Dessutom inleds förhandlingar med Cypern och Malta. År 2000 enas man i Nice om att ändra fördraget och dess omröstningsregler för att möjliggöra utvidgningen.

1 januari 1999
Euron införs i elva länder (även i Grekland men först 2001), men än så länge bara för handels- och finanstransaktioner. Euromynten och eurosedlarna kommer senare. De länder som ingår i den så kallade eurozonen är Belgien, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien, Tyskland och Österrike. Danmark, Sverige och Storbritannien väljer att för tillfället inte införa euron.

Kommunikationsrevolutionen fortsätter. Både skolor och privatpersoner har nu snabba uppkopplingar till Internet. Unga människor skickar numera sms till varandra för att hålla kontakten. I hemmen är det en bredbands- eller plattskärms-TV med DVD som ska stå i vardagsrummet.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

1 januari 1995
Finland, Sverige och Österrike går med i EU. Med sina femton medlemsstater omfattar EU nu nästan hela Västeuropa.

26 mars 1995
Schengenavtalet träder i kraft i sju länder – Belgien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien och Tyskland. Nu kan resenärer från alla länder resa fritt utan pass mellan dessa sju länder. Andra länder har gått med i Schengenområdet sedan 1995.

13 december 1997
EU:s ledare enas om att inleda förhandlingar om medborgarskap för tio länder i Central- och Östeuropa – Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern. Dessutom inleds förhandlingar med Cypern och Malta. År 2000 enas man i Nice om att ändra fördraget och dess omröstningsregler för att möjliggöra utvidgningen.

1 januari 1999
Euron införs i elva länder (även i Grekland men först 2001), men än så länge bara för handels- och finanstransaktioner. Euromynten och eurosedlarna kommer senare. De länder som ingår i den så kallade eurozonen är Belgien, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien, Tyskland och Österrike. Danmark, Sverige och Storbritannien väljer att för tillfället inte införa euron.

Kommunikationsrevolutionen fortsätter. Både skolor och privatpersoner har nu snabba uppkopplingar till Internet. Unga människor skickar numera sms till varandra för att hålla kontakten. I hemmen är det en bredbands- eller plattskärms-TV med DVD som ska stå i vardagsrummet.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

26 mars 1995
Schengenavtalet träder i kraft i sju länder – Belgien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien och Tyskland. Nu kan resenärer från alla länder resa fritt utan pass mellan dessa sju länder. Andra länder har gått med i Schengenområdet sedan 1995.

17 juni 1997
Amsterdamfördraget undertecknas. Det bygger vidare på Maastrichtfördraget och innehåller planer om att reformera EU-institutionerna, att ge EU en starkare ställning i världen och att satsa mer resurser på sysselsättningsfrågor och medborgarnas rättigheter.

1 januari 1999
Euron införs i elva länder (även i Grekland men först 2001), men än så länge bara för handels- och finanstransaktioner. Euromynten och eurosedlarna kommer senare. De länder som ingår i den så kallade eurozonen är Belgien, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien, Tyskland och Österrike. Danmark, Sverige och Storbritannien väljer att för tillfället inte införa euron.

Kommunikationsrevolutionen fortsätter. Både skolor och privatpersoner har nu snabba uppkopplingar till Internet. Unga människor skickar numera sms till varandra för att hålla kontakten. I hemmen är det en bredbands- eller plattskärms-TV med DVD som ska stå i vardagsrummet.

Den 11 september 2001 flyger terroristerna kapade plan rakt in i World Trade Center i New York och Pentagonets byggnad i Washington. Nära 3 000 personer dör. EU:s medlemsstater ställer upp på USA:s sida i kampen mot internationell terrorism.

1 januari 2002
Eurosedlarna och euromynten ersätter de gamla valutorna. Det krävs en stor logistisk apparat för att man ska lyckas med att trycka sedlar, slå mynt och distribuera dessa i tolv olika länder. Totalt handlar det om 80 miljarder mynt. Sedlarna är likadana, oavsett i vilket land de trycks. Mynten har en sida med ett motiv som är likadant på alla mynt och en sida med ett nationellt motiv. Alla mynt och alla sedlar kan användas överallt i alla länderna i eurozonen. Att kunna använda ett finskt eller belgiskt euromynt för att köpa en tunnelbanebiljet i Madrid blir något man tar för givet.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

15 juni 1987
EU lanserar Erasmusprogrammet som ger universitetsstudenter möjlighet att studera i ett annat EU-land i upp till ett år. Sedan 1987 har fler än två miljoner unga människor kunnat dra nytta av Erasmusprogrammet och andra liknande program.

29 oktober 2004
De 25 EU-staterna undertecknar ett fördrag om en konstitution för Europa. Syftet med konstitutionen är att förenkla den demokratiska beslutsprocessen i EU som nu har 25 medlemsstater och eventuellt kommer att få fler. I konstitutionen anger man också att det ska utseas en utrikesminister för hela EU. Konstitutionen måste antas av alla de 25 medlemsstaterna innan den kan träda i kraft.

29 oktober 2004
De 25 EU-staterna undertecknar ett fördrag om en konstitution för Europa. Syftet med konstitutionen är att förenkla den demokratiska beslutsprocessen i EU som nu har 25 medlemsstater och eventuellt kommer att få fler. I konstitutionen anger man också att det ska utseas en utrikesminister för hela EU. Konstitutionen måste antas av alla de 25 medlemsstaterna innan den kan träda i kraft.

29 oktober 2004
De 25 EU-staterna undertecknar ett fördrag om en konstitution för Europa. Syftet med konstitutionen är att förenkla den demokratiska beslutsprocessen i EU som nu har 25 medlemsstater och eventuellt kommer att få fler. I konstitutionen anger man också att det ska utseas en utrikesminister för hela EU. Konstitutionen måste antas av alla de 25 medlemsstaterna innan den kan träda i kraft.